

**МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА
ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ**

**Финансиски извештаи
на 31 декември 2008
и Извештај на независните ревизори**

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 - 2
Биланс на успех	3
Биланс на состојба	4
Извештај за промените во акционерската главнина	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7 - 35

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ И АКЦИОНЕРИТЕ НА МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените финансиските извештаи (стр. 3 до 35) на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје (во понатамошниот текст “Берзата”), кои се состојат од билансот на состојба на ден 31 декември 2008 година и билансот на успех, извештајот за промени во акционерската главнина и извештајот за парични текови за годината која што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати белешки кон финансиските извештаи.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување. Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали истото е резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во дадените околности.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведувања на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката за ризикот од евентуално погрешните прикажувања во финансиските извештаи настанати како резултат на измама или грешки. Во вршењето на проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Берзата со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не за цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Берзата. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ И АКЦИОНЕРИТЕ НА МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје на ден 31 декември 2008 година, како и резултатите од работењето, промените во акционерската главнина и паричните текови за годината која што тогаш завршува во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Обрнување внимание

Без да го квалификуваме нашето мислење, обрнуваме внимание на Белешка 3.3 во којашто е објаснето дека тековните случувања на финансиските пазари може да влијаат на идните парични текови на Берзата што инаку не би се очекувале при постоење на редовен јавен интерес за тргување. Како резултат на тоа, идните парични текови што произлегуваат од приходи од тргување е возможно да флукутираат, и не може со сигурност да се утврди дали таквите флукутации ќе бидат значајни споредено со претходно очекуваните парични текови.

Дилоит ДОО
Скопје

Лидија Нануш
Директор

5 февруари 2009 година

Јовица Стојчевски
Овластен ревизор

БИЛАНС НА УСПЕХ

Година што завршува на 31 декември 2008

(во илјади денари)

	Белешка	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Приходи	4	85,875	336,192
Приходи од вложувања	5	11,657	11,356
Останати приходи и расходи	6	1,308	1,177
Трошоци за надоместоци и провизии	7	(14,360)	(47,452)
Трошоци за вработените	8	(21,879)	(20,386)
Трошоци за амортизација		(5,525)	(2,017)
Други трошоци	9	<u>(15,216)</u>	<u>(17,229)</u>
Добивка пред оданочување		41,860	261,641
Данок на добивка	10	<u>(4,779)</u>	<u>(32,389)</u>
Добивка за годината		<u>37,081</u>	<u>229,252</u>
Во корист на:			
Сопствениците на капиталот		<u>37,081</u>	<u>229,252</u>
Заработувачка по акција	11		
- Основна (денари по акција)		<u>13,281</u>	<u>127,805</u>

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
На 31 декември 2008
(во илјади денари)

	<u>Белешка</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности и опрема	13	86,368	88,197
Нематеријални средства	14	1,099	1,362
		<u>87,467</u>	<u>89,559</u>
Тековни средства			
Пари и парични еквиваленти	15	191	2,044
Пласмани во банки	16	99,000	222,426
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	17	19,846	65,625
Побарувања од купувачи	18	4,988	11,853
Побарување за данок на добивка		20,133	-
Останати побарувања	19	539	1,266
		<u>144,697</u>	<u>303,214</u>
Вкупно средства		<u>232,164</u>	<u>392,773</u>
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	20	103,498	103,498
Резерви	20	28,449	28,449
Акумулирана добивка		93,346	229,252
Вкупно капитал		<u>225,293</u>	<u>361,199</u>
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите	21	1,697	4,005
Обврски за данок на добивка		-	20,911
Останати обврски	22	5,174	6,658
Вкупно тековни обврски		<u>6,871</u>	<u>31,574</u>
Вкупно капитал и обврски		<u>232,164</u>	<u>392,773</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи се прифатени и одобрени од страна на раководството на Берзата на 5 февруари 2009 година и ќе бидат предложени за прифаќање од страна на Одборот на директори на 23 февруари 2009 година.

Одобрено од,

Иван Штериов
 Главен извршен директор

Елена Јакимовска Петровска
 Извршен директор

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО АКЦИОНЕРСКАТА ГЛАВНИНА

Година што завршува на 31 декември 2008

(во илјади денари)

	<u>Уплатен капитал</u>	<u>Задолжител. резерви</u>	<u>Акумул. добивка</u>	<u>Вкупно</u>
Состојба на 1 јануари 2007	51,652	10,407	86,848	148,907
Распределба на добивката од 2006 година	51,846	18,042	(69,888)	-
Дивиденди	-	-	(13,960)	(13,960)
Останато	-	-	(3,000)	(3,000)
Добивка од тековната година	-	-	229,252	229,252
Состојба на 31 декември 2007	103,498	28,449	229,252	361,199
Дивиденди	-	-	(171,987)	(171,987)
Останато	-	-	(1,000)	(1,000)
Добивка од тековната година	-	-	37,081	37,081
Состојба на 31 декември 2008	<u>103,498</u>	<u>28,449</u>	<u>93,346</u>	<u>225,293</u>

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи .

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2008
(во илјади денари)

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Парични текови од оперативни активности		
Добивка пред оданочување	41,860	261,641
<i>Усогласувања за:</i>		
Амортизација на материјални средства	5,211	1,747
Амортизација на нематеријални средства	314	270
Загуби поради оштетување и ненаплативост	300	1,064
Наплатени отпишани побарувања	(921)	(856)
Приходи по основ на камати	(10,095)	(11,356)
Оперативна добивка пред промени на работниот капитал	<u>36,669</u>	<u>252,510</u>
Намалување на побарувања од купувачи	7,486	1,835
Намалување/(зголемување) на останати побарувања	103	(98)
(Намалување)/зголемување на обврски кон добавувачи	(2,308)	740
Намалување на останати обврски	(2,484)	(2,329)
<i>Пари обезбедени од оперативни активности</i>	<u>39,466</u>	<u>252,658</u>
Платен данок на добивка	(45,823)	(22,655)
<i>Нето пари (искористени за)/обезбедени од оперативни активности</i>	(6,357)	230,003
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на недвижности и опрема	(3,382)	(87,352)
Набавка на нематеријални средства	(51)	(1,062)
Зголемување на пласмани во банка кои доспеваат до 6 месеци	(12,000)	-
Наплатени камати	10,719	10,747
<i>Нето пари искористени за инвестициони активности</i>	<u>(4,714)</u>	<u>(77,667)</u>
Парични текови од финансиски активности		
Платени дивиденди	(171,987)	(13,960)
<i>Нето пари искористени за финансиски активности</i>	<u>(171,987)</u>	<u>(13,960)</u>
Нето (намалување)/зголемување на пари и парични еквиваленти	(183,058)	138,376
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	<u>290,095</u>	<u>151,719</u>
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	<u>107,037</u>	<u>290,095</u>
Парите и паричните еквиваленти вклучуваат:		
Пари и парични еквиваленти (Белешка 15)	191	2,044
Пласмани во банки кои доспеваат до 3 месеци (Белешка 16)	87,000	222,426
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање (Белешка 17)	19,846	65,625
	<u>107,037</u>	<u>290,095</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје (во понатамошниот текст “Берзата”) е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија во 1995 година, со седиште на ул. Орце Николов бр. 75, 1000 Скопје. Берзата ги извршува своите активности во согласност со одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, со дозвола бр. 00-49/1 од 25 август 1995 година издадена од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија како берза на хартии од вредност.

Основните активности на Берзата се следните:

- организирање и тргување со хартии од вредност;
- организирање и одржување на информационите системи за тргување со хартии од вредност;
- котирање на хартиите од вредност со кои се тргува на Берзата;
- овозможува утврдување и порамнување на реализирани трансакции со хартии од вредност;
- објавување информации за работењето на Берзата.

Овластени учесници на Берзата кои може да тргуваат со хартии од вредност се брокерските куќи и банки. Секоја членка мора да има лиценца за тргување со хартии од вредност издадена од Комисијата за хартии од вредност. На 31 декември 2008 година вкупниот број на овластени членки на Берзата изнесува 27, од кои 20 се брокерски куќи и 7 банки.

Комисијата за хартии од вредност врши надзор и контрола на работата на Берзата и нејзините членки вклучени во дејности поврзани со хартии од вредност.

Со состојба на 31 декември 2008 година, акционерите на Берзата вклучуваат 20 правни лица и 7 физички лица.

2. УСВОЈУВАЊЕ НА НОВИ И РЕВИДИРАНИ СТАНДАРДИ

2.1. Стандарди и толкувања во примена во тековниот период

За тековниот период, од страна на Комисијата за толкувања за меѓународно финансиско известување беа издадени четири нови толкувања: *КТМФИ 12 Услуги за договори за концесии* (применлив од 1 јануари 2008 година); *КТМФИ 14 МСС 19 – Ограничувања на средствата за бенефиции на вработените, барањата за минимално инвестирање и нивната взаемна поврзаност* (применлив од 1 јануари 2008 година); *КТМФИ 13 Програми за лојалност на потрошувачите* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јули 2008 година); и *КТМФИ 16 Хеџинг на нето вложување во странски операции* применлив од 1 октомври 2008 година). Исто така, тука се и измените и дополнувањата на *МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење* и *МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденувања – Рекласификација на финансиските средства* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јули 2008 година). Усвојувањето на овие толкувања и измени и дополнувања на постоечките стандарди не доведе до промена на сметководствените политики на Берзата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

2. УСВОЈУВАЊЕ НА НОВИ И РЕВИДИРАНИ СТАНДАРДИ (продолжение)

2.2. Издадени стандарди кои сèуште не се во примена

На денот на одобрување на овие финансиски извештаи издадени се следните Стандарди и толкувања кои сèуште не се во примена:

- *МСС 1 (Ревидиран) Презентација на финансиските извештаи* (применлив за сметководствените периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *МСС 23 (Ревидиран) Трошоци за позајмување* (применлив за сметководствените периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *МСФИ 8 Сегменти на работење* (применлив за сметководствените периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *МСФИ 3 (Ревидиран) Деловни комбинации* и *МСС 27 (Изменет) Консолидирани и единечни финансиски извештаи* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- Подобрувања на *МСФИ (2007)* (применливи за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година)
- *Измени и дополнувања на МСФИ 1 Примена на Меѓународни стандарди за финансиско известување за прв пат и МСС 27 Консолидирани и единечни финансиски извештаи - Набавна вредност на вложувања при првична примена* (применливи за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *Измени и дополнувања на МСФИ 2 Плаќања врз основа на поседување акции – Утврдување на условите и откажувањата* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *Измени и дополнувања на МСС 32 Финансиски инструменти: Презентација и МСС 1 Презентација на финансиски извештаи - Откупливи финансиски инструменти и обврски кои произлегуваат при ликвидација* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- *Измени и дополнувања на МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење – Прифатливи хеџирани ставки* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- *КТМФИ 15 Договори за изградба на недвижности* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година).
- *КТМФИ 17 Распределба на безготовински средства на сопствениците* (применлив за сметководствените периоди кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- *КТМФИ 18 Пренос на средства од купувачи* (применлив за трансфер на средства од купувачи кои се примени на или по 1 јули 2009 година)

Раководството смета дека примената на сите горенаведени стандарди и толкувања нема да има материјално влијание врз финансиските извештаи на Берзата во периодот на нивната почетна примена.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1. Изјава за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ).

3.2. Основи за подготовка

Финансиските извештаи се изготвени на база на историски трошоци. Тековните и компаративните податоци се изразени во илјади денари. Денарот е функционална и известувачка валута на Берзата за МСФИ и статутарни цели.

Презентирањето на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара менаџментот да ги направи најдобрите проценки и разумни претпоставки кои влијаат на презентираниите износи на средствата и обврските, и обелоденувањето на неизвесни средства и обврски на датумот на финансиските извештаи, како и презентираниите износи на приходи и трошоци во текот на известувачкиот период. Овие проценки и претпоставки се врз база на информациите достапни на денот на финансиските извештаи.

3.3. Планови на Раководството и значајни проценки

Придружните финансиски извештаи се подготвени врз основа на претпоставката на 31 декември 2008 година дека Берзата ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истата ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина. Активностите на Берзата во 2008 година, особено последователните активности во 2009 година беа и ќе бидат под значајно влијание на бројни објективни околности што според видување на раководството се предизвикани од кризата на финансиските пазари во светот, којашто од своја страна влијае на намерите на инвеститорите за тргување со хартии од вредност на Берзата. Понатаму, Комисијата за хартии од вредност во 2008 година пропиша значително намалување на различните видови провизии кои Берзата ги наплатува.

Тековните случувања на финансиските пазари може да влијаат на идните парични текови на Берзата што инаку не би се очекувале при постоење на редовен јавен интерес за тргување. Како резултат на тоа, идните парични текови што произлегуваат од приходи од тргување е возможно да флукутираат, и не може со сигурност да се утврди дали таквите флукутации ќе бидат значајни споредено со претходно очекуваните парични текови

Сепак, зајакнувањето на целокупното глобално и регионално економско опкружување би можело во голема мера да придонесе кон подобрување на пазарните трендови. Тековните активности на акционерите за здружување со реномирани интернационални и регионални берзи имаат за цел исполнување на стратешките цели на Берзата.

3.4. Компаративни податоци

Заради усогласување на презентацијата на податоците со тековниот период на известување, направени се одредени рекласификации на износите во финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2007 година. Таквите рекласификации, меѓутоа, не предизвикаа значајни промени во содржината и формата на финансиските информации кои се прикажани во финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.5. Признавање на приходи и расходи

Приходите го вклучуваат вкупниот износ на побарувањата за провизија за извршени услуги, намалени за износот на данокот на додадена вредност.

Извршување услуги

Приходот се признава во периодот кога услугата е извршена и тоа:

- Провизијата за тргување се признава кога трансакцијата е извршена;
- Надоместокот за котирање се признава во моментот на издавање дозвола за тргување;
- Годишните провизии се признаваат за периодот од 12 месеци за кој провизиите се однесуваат;
- Надоместоците за дистрибуција на берзански податоци и информации се признаваат на месечна основа кога информацијата е обезбедена.

Приходи од камати

Приходите од камати се разграничуваат на временска основа, со примена на ефективна каматна стапка на износот на финансиското средство. Ефективната каматна стапка служи дисконтирање на проценетите идни парични приливи и споредба со нивната сметководствената вредност.

Приходи од закупнина

Приходите од закупнина на средства на оперативен лизинг се признаваат на праволиниска основа во согласност со условите за оперативен лизинг.

3.6. Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Македонија на датумот на билансот на состојба. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во извештајот за работењето во периодот во кој настануваат.

3.7. Оданочување

Тековен данок

Обврската за тековен данок се пресметува врз основа на оданочливата добивка за годината. Оданочливата добивка се разликува од добивката во билансот на успех бидејќи ги исклучува ставките на приходи и трошоци кои се оданочливи или одбитни ставки во други години и исто така ги исклучува ставките кои никогаш не се оданочуваат или одбиваат. Обврската на Берзата за тековен данок е пресметана со употреба на пропишаните даночни стапки на денот на Билансот на состојба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.7. Оданочување (продолжение)

Тековен данок

Обврската за тековен данок се пресметува врз основа на оданочливата добивка за годината. Оданочливата добивка се разликува од добивката во билансот на успех бидејќи ги исклучува ставките на приходи и трошоци кои се оданочливи или одбитни ставки во други години и исто така ги исклучува ставките кои никогаш не се оданочуваат или одбиваат. Обврската на Берзата за тековен данок е пресметана со употреба на пропишаните даночни стапки на денот на Билансот на состојба.

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признава за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на денот на Билансот на состојбата. На 31 декември 2008 и 2007 година не постојат оданочливи или одбитни временски разлики и последователно, во овие финансиски извештаи не се признати никакви одложени даноци.

Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од тргувањата како и другите приходи кои Берзата ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства или услуги не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата или како трошок, доколку е применливо; Побарувањата и обврските се искажани со вклучен ДДВ.

Приходите од наемнини и другите приходи кои не се дел од редовните деловни активности на Берзата се признаваат намалени за износот на ДДВ. Нето износот на поврат/обврска за ДДВ спрема даночните власти се вклучува како други побарувања/обврски на датумот на Билансот на состојба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.8. Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентираат по набавната вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба.

Амортизацијата се пресметува на набавната вредност на средството, освен на инвестициите во тек, земајќи го во предвид проценетиот век на користење, со употреба на праволиниска метода. Проценетиот корисен век на средството и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

Проценетите годишни стапки на амортизација на недвижностите и опремата се како што следи:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Градежни објекти	2.5%	2.5%
Компјутери	25%	25%
Опрема	20%	20%

Кога амортизираните средства се ставаат вон употреба, или на било кој начин се отуѓуваат, соодветната набавна вредност и исправката на вредноста се елиминираат од соодветните сметки. Капиталните добивки или загуби реализирани со отуѓувањата се признаваат како приход или трошок во билансот на успех.

3.9. Нематеријални средства

Нематеријалните средства се посебно набавени средства и истите се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвери и софтвер кој е набавен одделно од хардверот и останатите нематеријални средства.

Трошокот за софтверот и останатите нематеријални средства се амортизира со употреба на праволиниска метода на проценетиот век на траење кој изнесува 5 години.

Проценетиот корисен век на нематеријалните средства и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.10. Загуби поради оштетување на материјални и нематеријални средства

Раководството на Берзата редовно ги разгледува сметководствените вредности на материјалните и нематеријалните средства. Доколку постојат било какви навестувања дека овие средства се оштетени, се проценува надоместувачката вредност на средството со цел да се одреди степенот на загуба поради оштетување. Доколку проценетата надоместувачка вредност на средството е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

Загубата поради оштетување се признава како трошок во тековниот период. Анулирањето на загубата поради оштетување се признава веднаш како приход.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.11. Резервации

Резервациите се признаваат во случај кога Берзата има тековни обврски (законски или конструктивни) како резултат на минати настани и притоа е веројатно дека Берзата ќе биде обврзана истите да ги плати и износот на обврската може веродостојно да се процени.

Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Берзата во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, Берзата има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Берзата нема евидентирано резервација за трошоци за пензионирање или за технолошки вишок од причина што смета дека евентуалниот износ кој би се вклучил во пост - пензиските планови на 31 декември 2008 и 2007 година нема да биде материјално значаен доколку би се извршила актуарска пресметка.

3.12. Финансиски средства

Класификацијата на финансиските средства зависи од природата и целта на финансиските средства и е определена во моментот на нивното почетно признавање. Финансиските средства се класифицирани како пари и парични еквиваленти, пласмани во банки, вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и побарувања од купувачите и останати побарувања.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти ги опфаќаат парите во банка и во каса. За целите на извештајот за парични текови, парите и паричните еквиваленти ги вклучуваат и државните записи и орочените депозити во банки кои се лесно претворливи во готовина и не сносат значаен ризик од промена на вредноста.

Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање се финансиски средства со фиксни плаќања и краткорочни фиксни рокови на доспевање со што Берзата има намера и можност за нивно чување до доспевање. Ова портфолио се состои од краткорочни државни записи издадени од страна на Владата на Република Македонија. Овие хартии од вредност се вреднуваат по амортизирана вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се признаваат според фактурираниот износ намален за исправката на вредноста за ненаплатливите износи. Резервацијата се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност на сомнителното побарување од купувачите и нивниот наплатлив износ.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.12. Финансиски средства (продолжение)

Оштетување на финансиски средства

Финансиските средства се мерат за оштетување на секој датум на билансот на состојба. Финансиските средства се оштетени кога постои објективен доказ дека како резултат на еден или повеќе настани кои настанале по иницијалното признавање на финансиското средство проценетите идни парични текови се променети.

Резервирања за оштетување и ненаплатливост на побарувањата од купувачите се вршат за да се одрази намалувањето на вредноста на побарувањата како резултат на објективната евиденција дека финансиското средство можеби е оштетено.

Раководството на Берзата прави проценка на секој датум на билансот на состојба за старосната структура на побарувањата со цел да ги идентификува оние побарувања кај коишто постојат потешкотии во наплатата. Сите побарувања кои се постари од една година целосно се резервираат.

Депризнавање на финансиски средства

Берзата депризнава финансиските средства само во случај кога договорните права за средството истекуваат; или се пренесува финансиското средство и соодветно сите ризици и права кои произлегуваат од сопственоста на друг ентитет.

3.13. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Не постојат инструментите на капитал кои би се класифицирале како капитал, бидејќи Берзата не склучила било каков договор којшто обезбедува интерес над средствата на Берзата по одбивање на сите нејзини обврски.

Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите и останати обврски.

Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачите и останатите обврски се евидентираат по објективна вредност при иницијално признавање и последователно се вреднуваат по амортизирана вредност.

Депризнавање на финансиски обврски

Берзата ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.14. Сегментирано известување

За целите на финансиското известување, форматот на сегментирано известување се определува според работни сегменти во согласност со барањата на акционерите, чиишто ризици и стапки на поврат зависат од различните видови на услугите што Берзата ги извршува.

Активностите на Берзата се организирани и управувани во само еден сегмент. Активностите на Берзата се извршуваат на географска територија на домашната земја.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

4. ПРИХОДИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
<i>Приходи од редовно работење:</i>		
Тргување	71,478	323,978
Информирање	5,299	5,008
Котирање	3,800	3,900
Членарина	3,309	1,980
Надоместок за годишна конференција	1,497	1,275
Казни за брокерите	230	-
Останати приходи од тргување	262	51
	85,875	336,192

Приходите од редовно работење се пресметуваат со користење на стандардни стапки во зависност од обемот и типот на трансакцијата со користење на Тарифникот одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

5. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
<i>Приходи од камата:</i>		
Пари и сметки во банка (вклучувајќи депозити во банка)	8,102	9,466
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	1,993	1,703
Затезни камати	-	187
	10,095	11,356
<i>Приходи од закупнина:</i>		
Приходи од оперативен лизинг	1,562	-
	11,657	11,356

Заработениот приход од инвестиции анализиран преку категории на средства е како што следи:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
<i>Финансиски средства:</i>		
Пари и сметки во банка (вклучувајќи депозити во банка)	8,102	9,466
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	1,993	1,703
Побарувања од купувачи	-	187
	10,095	11,356
<i>Нефинансиски средства:</i>		
Приходи од средства дадени на оперативен лизинг	1,562	-
	11,657	11,356

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
Наплатени отпишани побарувања	921	856
Донации	289	215
Наплатени штети	100	71
Позитивни курсни разлики	4	38
Негативни курсни разлики	(6)	(3)
	<u>1,308</u>	<u>1,177</u>

7. ТРОШОЦИ ЗА НАДОМЕСТОЦИ И ПРОВИЗИИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
Провизија за Комисијата за хартии од вредност	14,140	47,219
Банкарски провизии	220	233
	<u>14,360</u>	<u>47,452</u>

За извршените берзански трансакциите Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија наплатува провизија, којашто се пресметува врз основа на важечки Тарифник.

8. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
Бруто плати	15,422	12,117
Други трошоци за вработените	1,196	2,185
Трошоци на Одборот на директори (Извршни и не-извршни директори)	5,261	6,084
	<u>21,879</u>	<u>20,386</u>
Број на вработени почеток на годината	18	11
Број на вработени на крај на годината	<u>18</u>	<u>18</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

9. ДРУГИ ТРОШОЦИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Трошоци за телефон и пошта	2,553	2,695
Трошоци за одржување и други услуги	2,489	2,377
Маркетинг и односи со јавноста	2,381	2,604
Материјали	1,898	1,604
Трошоци за годишна конференција	1,147	1,111
Транспортни трошоци	1,027	1,214
Закупнина	-	1,786
Интелектуални услуги	519	594
Премии за осигурување	482	438
Членарини	309	358
Загуби поради оштетување и ненаплативост	300	1,064
Судски такси	41	87
Трошоци за истражување и развој	918	129
Останато	1,152	1,168
	<u>15,216</u>	<u>17,229</u>

10. ДАНОК НА ДОБИВКА

Данокот на добивка во билансот на успех се состои од следниве компоненти:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Тековен данок на добивка	4,779	32,389
Одложен данок на добивка	-	-
	<u>4,779</u>	<u>32,389</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

10. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

Пресметката на тековниот данок на добивка е прикажана како што следи:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
Добивка пред оданочување	41,860	261,641
Тековен данок на добивка според законска стапка од 10% (2007: 12%)	4,186	31,397
Даночен ефект на трошоци кои не се признаваат при одредување на даночната добивка	593	992
Данок на добивка по ефективна даночна стапка од 11.4% (2007 : 12.4%)	<u>4,779</u>	<u>32,389</u>

11. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Заработувачката по акција е пресметана кога нето добивката за годината, која е на располагање на обичните акционери, се подели со пондерираниот просечен број на обичните акции кои биле издадени во текот на годината. За годините кои завршуваат на 31 декември 2008 и 2007 година нема никакви разредени ефекти.

Прегледот подолу ја прикажува нето добивката и основната заработувачка по акција:

	Година што завршува на 31 декември	
	2008	2007
Нето добивка за имателите на обични акции (во илјади денари)	37,081	229,252
Пондериран просечен број на обични акции	<u>2,792</u>	<u>1,794</u>
Основна заработувачка по акција (во денари)	<u>13,281</u>	<u>127,805</u>

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

13. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

2008	(Во илјади денари)			
	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари 2008	76,611	21,860	25	98,496
Набавки	-	2,744	638	3,382
Преноси	663	-	(663)	-
Отписи	-	(1,145)	-	(1,145)
Состојба на 31 декември 2008	<u>77,274</u>	<u>23,459</u>	<u>-</u>	<u>100,733</u>
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари 2008	298	10,001	-	10,299
Трошок за годината	1,929	3,282	-	5,211
Отписи	-	(1,145)	-	(1,145)
Состојба на 31 декември 2008	<u>2,227</u>	<u>12,138</u>	<u>-</u>	<u>14,365</u>
Нето сметководствена вредност на				
- 31 декември 2008	<u>75,047</u>	<u>11,321</u>	<u>-</u>	<u>86,368</u>
- 31 декември 2007	<u>76,313</u>	<u>11,859</u>	<u>25</u>	<u>88,197</u>
2007				
	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари 2007	-	12,698	-	12,698
Набавки	76,611	10,716	25	87,352
Отписи	-	(1,554)	-	(1,554)
Состојба на 31 декември 2007	<u>76,611</u>	<u>21,860</u>	<u>25</u>	<u>98,496</u>
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари 2007	-	10,106	-	10,106
Трошок за годината	298	1,449	-	1,747
Отписи	-	(1,554)	-	(1,554)
Состојба на 31 декември 2007	<u>298</u>	<u>10,001</u>	<u>-</u>	<u>10,299</u>
Нето сметководствена вредност на				
- 31 декември 2007	<u>76,313</u>	<u>11,859</u>	<u>25</u>	<u>88,197</u>
- 31 декември 2006	<u>-</u>	<u>2,592</u>	<u>-</u>	<u>2,592</u>

Градежните објекти набавени во 2007 година се однесуваат на новите деловни простории на Берзата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

13. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА (продолжение)

Дел од деловниот објект на Берзата кој привремено е неискористен, почнувајќи од 1 март 2008 година е предмет на изнајмување под оперативен лизинг за период од една година. Берзата не го евидентираше горенаведеното средство како средство дадено под закуп од причина што смета дека изнајмените простории не би можеле да бидат предмет на одделна продажба доколку не се направи реконструкција на објектот и други прилагодувања на документацијата. Доколку делот од објектот кој се издава би се сметал како посебен објект, раководството проценува дека неговата проценета вредност на 31 декември 2008 година би изнесувала приближно 20 милиони денари.

На 31 декември 2008, Берзата нема недвижности и опрема дадени под хипотека.

14. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

2008	(Во илјади денари)			
	Софтвери	Вложувања во туѓи објекти	Останати нематериј. вложувања	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари 2008	3,938	-	894	4,832
Набавки	-	-	51	51
Отписи	(389)	-	(449)	(838)
Состојба на 31 декември 2008	<u>3,549</u>	<u>-</u>	<u>496</u>	<u>4,045</u>
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари 2008	2,930	-	540	3,470
Трошок за годината	220	-	94	314
Отписи	(389)	-	(449)	(838)
Состојба на 31 декември 2008	<u>2,761</u>	<u>-</u>	<u>185</u>	<u>2,946</u>
Нето сметководствена вредност на				
- 31 декември 2008	<u>788</u>	<u>-</u>	<u>311</u>	<u>1,099</u>
- 31 декември 2007	<u>1,008</u>	<u>-</u>	<u>354</u>	<u>1,362</u>

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД, СКОПЈЕ

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

14. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

2007	(Во илјади денари)			
	Софтвери	Вложувања во туѓи објекти	Останати нематериј. вложувања	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари 2007	2,876	2,949	894	6,719
Набавки	1,062	-	-	1,062
Отписи	-	(2,949)	-	(2,949)
Состојба на 31 декември 2007	<u>3,938</u>	<u>-</u>	<u>894</u>	<u>4,832</u>
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари 2007	2,762	2,949	438	6,149
Трошок за годината	168	-	102	270
Отписи	-	(2,949)	-	(2,949)
Состојба на 31 декември 2007	<u>2,930</u>	<u>-</u>	<u>540</u>	<u>3,470</u>
Нето сметководствена вредност на				
- 31 декември 2007	<u>1,008</u>	<u>-</u>	<u>354</u>	<u>1,362</u>
- 31 декември 2006	<u>114</u>	<u>-</u>	<u>456</u>	<u>570</u>

Правото за употреба на лиценцата за софтвер за цели на тргување на Берзата е добиена како донација од Република Словенија во почетокот на 2001 година. Истата важи се додека Берзата не побара превземање на изворниот код на софтверот согласно Договорот склучен со Љубљанска Берза, Република Словенија. До датумот на издавање на овие финансиски извештаи не е извршено превземање на изворниот код на софтверот од страна на Берзата.

15. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛНЕТИ

	Во илјади денари	
	2008	31 декември 2007
Сметки во банки:		
во денари	125	1,832
во странска валута	46	196
Пари во благајна во денари	<u>20</u>	<u>16</u>
	<u>191</u>	<u>2,044</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

16. ПЛАСМАНИ ВО БАНКИ

		Во илјади денари 31 декември	
		2008	2007
<i>Пласмани во банки:</i>	<i>Каматна стапка</i>		
Доспевање до 3 месеци	5.6% - 6.3% p.a.	87,000	222,426
Доспевање до 6 месеци	4.2% p.a.	12,000	-
		<u>99,000</u>	<u>222,426</u>

17. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

		Во илјади денари 31 декември	
		2008	2007
<i>Државни записи:</i>			
Номинална вредност		20,000	66,000
Дисконт		(154)	(375)
Нето вредност		<u>19,846</u>	<u>65,625</u>

Државни записи се наплаќаат одеднаш, со рок на доспевање во февруари 2009 година и носат фиксна каматна стапка од 5.25% до 7.65% годишно (2007: од 5.1% до 5.25%).

18. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

		Во илјади денари 31 декември	
		2008	2007
Побарувања од купувачи		8,160	15,646
Намалено за: Исправка на вредноста за сомнителни и спорни побарувања		(3,172)	(3,793)
		<u>4,988</u>	<u>11,853</u>

Движењето на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања од купувачи е прикажано подолу:

		Во илјади денари 31 декември	
		2008	2007
Состојба на почетокот на годината		3,793	3,685
Трошок за годината		300	1,064
Наплати во текот на годината		(921)	(856)
Отпис		-	(100)
Состојба на крајот на годината		<u>3,172</u>	<u>3,793</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

19. ДРУГИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември	
	2008	2007
Побарувања по камати за пласмани во банка	285	909
Претплатени трошоци	155	317
Дадени аванси	99	40
	<u>539</u>	<u>1,266</u>

20. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерски капитал

Авторизираниот, издадениот и целосно исплатениот акционерски капитал на 31 декември 2008 година и 31 декември 2007 година е како што следи:

	Број на издадени акции	Во илјади денари
Обични акции од 607.1 ЕВРА по акција	<u>2,792</u>	<u>103,498</u>

Уделот на секој од акционерите во вкупниот акционерски капитал на Берзата не треба да надмине 10% од вкупните акции. Минималниот износ на капиталот е 500,000 ЕВРА. Берзата е усогласена со законот за хартии од вредност во поглед на барањата за акционерскиот капитал.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

20. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (продолжение)

Акционерски капитал (продолжение)

Акционерите на Берзата и структурата на нивното учество во капиталот на 31 декември 2008 и 2007 година се прикажани во табелата подолу:

Акционер	2008	2007
Фершпед брокер АД, Скопје	9.96%	9.96%
ТТК банка АД, Скопје	9.96%	9.96%
Бро-дил АД, Скопје	7.74%	7.74%
НЛБ Тутунска брокер АД, Скопје	6.09%	6.09%
Комерцијална банка АД, Скопје	7.23%	6.09%
Инвестброкер АД, Скопје	5.37%	6.02%
Поштел-брокер АД, Скопје	6.02%	6.02%
Стопанска банка АД, Скопје	6.02%	6.02%
Централна кооперативна банка АД, Скопје	5.30%	5.30%
Радобанк АД, Скопје во стечај	-	5.30%
Мак брокер АД, Скопје	5.30%	5.30%
Инвестбанка АД, Скопје	5.09%	5.30%
Охридска банка АД, Охрид	5.30%	5.30%
Унибанка АД, Скопје	5.30%	5.30%
Извозна и кредитна банка АД, Скопје	3.58%	3.58%
Еврао брокер АД, Скопје	2.15%	2.15%
Еврао сити консалтинг ДОО, Скопје	5.30%	-
Илирика инвестментс АД, Скопје	2.15%	2.15%
Иново брокер АД, Скопје	0.32%	-
Битола брокер АД, Битола	0.18%	1.00%
Финвест ДОО, Скопје	0.04%	-
Ѓорѓи Јованов	1.07%	1.21%
Даниел Велков	0.07%	-
Милијана Лесик	0.07%	-
Паола Лесик	0.07%	-
Филип Николоски	0.07%	-
Тодор Ивановски	0.04%	-
Тихомир Мукаетов	0.21%	0.21%
Вкупно	100.00%	100.00%

Резерви

Резерви се однесуваат на законски резерви регулирани со локалниот Закон за трговски друштва, според кој друштвата се обврзани да издвојуваат задолжителни резерви од остварената нето добивка како процент кој не може да биде помал од 15% од нето добивката се додека резервите на Берзата не достигнат или надминат износ кој е еднаков на 20% од акционерскиот капитал на Берзата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

21. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	Во илјади денари 31 декември	
	2008	2007
Обврски спрема Комисијата за хартии од вредност	689	2,307
Останати обврски кон добавувачите	1,008	1,698
	1,697	4,005

22. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари 31 декември	
	2008	2007
Обврски спрема членовите на Одборот на директори и извршните директори	3,600	4,201
Данок на додадена вредност	166	187
Персонален данок	400	467
Останати обврски и однапред наплатени приходи	1,008	1,803
	5,174	6,658

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

23.1. Управување со ризикот на капиталот

Берзата управува со капиталот како би се осигурило дека Берзата ќе биде во можност да продолжи да работи според принципот на континуитет, и во исто време да го максимизира повратот на акционерите.

Структурата на капиталот на Берзата се состои од пари и парични еквиваленти, пласмани во банка со рок на доспевање од три месеци, капитал на сопствениците кој се состои од акционерски капитал, задолжителни резерви и акумулирана добивка.

Показател на задолженост

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Берзата на годишна основа. Како дел од ова следење Раководството ги анализира трошокот на капиталот и ризиците поврзани со секоја одделна класа на капиталот. Показателот на задолженост на 31 декември 2008 и 2007 година е нула од причина што Берзата нема никакви долгови (долгорочни или краткорочни позајмици).

Минимален износ на основната главнина на Берзата

Според Член 75 од Законот за хартии од вредност Берзата во секое време мора да одржува основна главнина во износ од најмалку 500,000 евра, при што износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Берзата. На 31 декември 2008 година основната главнина на Берзата изнесува 1,695,029 евра.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.2. Категории на финансиски инструменти

	Во илјади денари	
	31 декември	
	2008	2007
Финансиски средства		
Пари и парични еквиваленти	191	2,044
Пласмани во банки	99,000	222,426
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	19,846	65,625
Побарувања од купувачите	4,988	11,853
Останати побарувања	539	1,266
	<u>124,564</u>	<u>303,214</u>
Финансиски обврски		
Обврски спрема добавувачите	1,697	4,005
Останати обврски	5,174	6,658
	<u>6,871</u>	<u>10,663</u>

23.3. Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик и каматен ризик), кредитен ризик и ликвидносниот ризик. Финансиските ризици се следат на времена основа, и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Берзата на овие ризици. Берзата не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Македонија.

23.4. Пазарен ризик

Во спроведувањето на своето работење Берзата е изложена првенствено на финансиските ризици од промена на курсот на странските валути и промена на каматните стапки. Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста. Немаше промена во изложеноста на Берзата на пазарните ризици или начинот на кој Берзата управува или го мери ризикот.

23.5. Управување со девизниот ризик

Берзата е изложена на девизен ризик првенствено од парите и паричните средства кои се деноминирани во странска валута. Берзата не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик бидејќи таквите инструменти не се вообичаени во употреба во Република Македонија. Според проценките на раководството на Берзата, пазарниот ризик поврзан со можните флукуации на странските валути нема значајно влијание во финансиското работење на Берзата, од причина што трансакциите изразени во странска валута се незначајни во вкупното работење на Берзата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.5. Управување со девизниот ризик (продолжение)

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Берзата деноминирани во странски валути на датумот на известување е како што следи:

	СРЕДСТВА		Во илјади денари ОБВРСКИ	
	31 декември 2008	31 декември 2007	31 декември 2008	31 декември 2007
ЕВРА	198	196	-	-

Анализа на сензитивноста на странски валути

Берзата е единствено изложена на еврото. Следната табела детално ја прикажува осетливоста на 10% зголемување и намалување на денарот во споредба со еврото. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на еврото за 10%. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја зголеми својата вредност во однос на еврото за 10%. За намалување на вредноста на денарот во однос на еврото за 10%, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	Во илјади денари		Во илјади денари	
	2008	2007	2008	2007
Добивка и капитал	(20)	(20)	20	20

23.6. Управување со каматниот ризик

Берзата е изложена на ризик од промени на каматните стапки првенствено од пласманите во банки со променливи каматни стапки. Берзата управува со овој ризик преку одржување на соодветен однос помеѓу финансиските средства со фиксна и со променлива каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.6. Управување со каматниот ризик (продолжение)

Сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски на крајот на годината е како што следи:

	Во илјади денари	
	31 декември	
	2008	2007
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Пари и парични еквиваленти	66	212
Побарувања од купувачи	4,988	11,853
Останати побарувања	539	1,266
	<u>5,593</u>	<u>13,331</u>
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
Државни записи	19,846	65,625
	<u>19,846</u>	<u>65,625</u>
<i>Со променлива каматна стапка:</i>		
Пари и парични еквиваленти	125	1,832
Пласмани во банки	99,000	222,426
	<u>99,125</u>	<u>224,258</u>
	<u>144,697</u>	<u>303,214</u>
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	1,697	4,005
Останати тековни обврски	5,174	6,658
	<u>6,871</u>	<u>10,663</u>

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Берзата на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. За финансиските инструменти со варијабилни каматни стапки, анализата е изготвена под претпоставка дека износите на крајот на годината биле непроменети во текот на целата година. При изготвувањето на анализата на сензитивноста на промените на каматните стапки, користено е зголемување или намалување на каматните стапки за 2 процентни поени, што претставува разумна процена на Раководството за можните промени на каматните стапки.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.6. Управување со каматниот ризик (продолжение)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки (продолжение)

Доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2 процентни поени, а сите други варијабли непроменети, добивката на Берзата за годината што завршува на 31 декември 2008 би била повисока, односно пониска, за 1,986 илјади денари (2007: 4,467 илјади денари). Осетливоста на Берзата на ризикот од промена на каматните стапки е намалена за годината која завршува на 31 декември 2008 година како резултат на повлекувањето на пласманите во банки.

23.7. Управување со кредитниот ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот кога другата страна нема да ги исполни своите договорни обврски, што ќе резултира со финансиски загуби за Берзата. Берзата нема значајна концентрација на кредитниот ризик. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите. Побарувањата на Берзата не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2008 година е како што следи:

	Во илјади денари		
	<u>Бруто изложеност</u>	<u>Исправка на вредност</u>	<u>Нето изложеност</u>
Недоспеани побарувања	4,039	-	4,039
Доспеани, но не оштетени побарувања	949	-	949
Доспеани и оштетени побарувања	<u>3,172</u>	<u>(3,172)</u>	<u>-</u>
	<u>8,160</u>	<u>(3,172)</u>	<u>4,988</u>

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2007 година е како што следи:

	Во илјади денари		
	<u>Бруто изложеност</u>	<u>Исправка на вредност</u>	<u>Нето изложеност</u>
Недоспеани побарувања	11,613	-	11,613
Доспеани, но не оштетени побарувања	240	-	240
Доспеани и оштетени побарувања	<u>3,793</u>	<u>(3,793)</u>	<u>-</u>
	<u>15,646</u>	<u>(3,793)</u>	<u>11,853</u>

Недоспеани побарувања

Недоспеаните побарувања во износ од 4,039 илјади денари (2007: 11,613 илјади денари) во целост се однесуваат на побарувања по основ на провизии за тргување на берза кои потекнуваат од 31 декември 2008. Овие побарувања достасуваат за наплата 7 дена по датумот на фактурирањето.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.7. Управување со кредитниот ризик (продолжение)

Доспеани, но неоштетени побарувања

Старосната структура на доспеаните, но неоштетените побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2008 и 2007 е како што следи:

	Во илјади денари	
	31 декември	
	2008	2007
до 30 дена	406	-
од 31 до 90 дена	36	-
од 91 до 180 дена	-	40
од 181 до 365 дена	507	200
	<u>949</u>	<u>240</u>

23.8. Управување со ликвидносниот ризик

Табели за ликвидносен и каматносен ризик

Следните табели се изготвени врз основа на недисконтирана договорна доспеаност на финансиските средства, вклучувајќи ја и каматата која ќе биде заработена на овие средства.

Доспеаност на финансиските средства

		Во илјади денари			
		31 декември 2008			
	Просечна пондерирана ефективна каматна стапка	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3 месеци од 1 година	Вкупно
Некаматносни	0%	5,593	-	-	5,593
Со променлива каматна стапка	5.83%	125	87,230	12,055	99,410
Со фиксна каматна стапка	6.81%	-	20,000	-	20,000
		<u>5,718</u>	<u>107,230</u>	<u>12,055</u>	<u>125,403</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.8. Управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Табели за ликвидносен и каматносен ризик (продолжение)

Доспеаност на финансиските средства (продолжение)

Во илјади денари					
31 декември 2007					
	Просечна пондерирана ефективна каматна стапка	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3 месеци од 1 година	Вкупно
Некаматносни	0%	13,331	-	-	13,331
Со променлива каматна стапка	5.41%	1,832	223,335	-	225,167
Со фиксна каматна стапка	5.16%	-	66,000	-	66,000
		<u>15,163</u>	<u>289,335</u>	<u>-</u>	<u>304,498</u>

Следните табели детално ја прикажуваат преостаната договорна доспеаност на недериватните финансиски обврски. Табелите се изготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски .

Доспеаност на финансиските обврски

Во илјади денари					
31 декември 2008					
	Просечна пондерирана ефективна каматна стапка	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3 месеци од 1 година	Вкупно
Некаматносни	0%	<u>5,895</u>	<u>947</u>	<u>29</u>	<u>6,871</u>

Во илјади денари					
31 декември 2007					
	Просечна пондерирана ефективна каматна стапка	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3 месеци од 1 година	Вкупно
Некаматносни	0%	<u>8,968</u>	<u>1,695</u>	<u>-</u>	<u>10,663</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.9. Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските инструменти е одредена на следниот начин:

- објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски со стандардни услови, со кои се тргува на активните ликвидни пазари, се одредува врз основа на котираните пазарни цени;
- објективната вредност на останатите финансиски средства и обврски (со исклучок на деривативните инструменти) се одредува во согласност со општо прифатените модели на вреднување кои се базираат на анализа на готовинските текови, со користење на цени од објавените тековни пазарни трансакции и понудени цени од дилерите за слични инструменти.

Сметководствена вредност во споредба со објективна вредност

Следната табела ја прикажува сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски во однос на нивната објективна вредност на 31 декември 2008 и 2007 година:

	31 декември 2008		Во илјади денари 31 декември 2007	
	Сметковод. вредност	Објективна вредност	Сметковод. вредност	Објективна вредност
Финансиски средства				
Пари и парични еквиваленти	191	191	2,044	2,044
Пласмани во банки	99,000	99,000	222,426	222,426
Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	19,846	19,846	65,625	65,627
Побарувања од купувачи	4,988	4,988	11,853	11,853
Останати побарувања	539	539	1,266	1,266
	<u>124,564</u>	<u>124,564</u>	<u>303,214</u>	<u>303,216</u>
Финансиски обврски				
Обврски кон добавувачи	1,697	1,697	4,005	4,005
Останати тековни обврски	5,174	5,174	6,658	6,658
	<u>6,871</u>	<u>6,871</u>	<u>10,663</u>	<u>10,663</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.9. Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжение)

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Берзата ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

24. ДАНОЧЕН РИЗИК

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Берзата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година, од кои би можеле да произлезат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Берзата не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

25. ОБЕЛОДЕНУВАЊА ЗА ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ И НАДОМЕСТОЦИ НА РАКОВОДСТВОТО

Ниту еден од акционерите на Берзата нема статус на поврзан субјект бидејќи ниту еден од нив нема значајно влијание врз активностите на Берзата.

Вкупниот износ на надоместоци исплатени на клучното раководство е како што следи:

	Во илјади денари	
	31 декември	
	2008	2007
<i>Извршни директори:</i>		
Бруто плати	5,867	4,632
Награди	2,000	2,333
	<u>7,867</u>	<u>6,965</u>
<i>Неизвршни членови на Одборот на директори:</i>		
Месечен надомест	1,261	1,418
Награди	2,000	2,333
	<u>3,261</u>	<u>3,751</u>
	<u><u>11,128</u></u>	<u><u>10,716</u></u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2008

26. ПРЕВЗЕМЕНИ И ОДЛОЖЕНИ ОБВРСКИ

Превземени обврски за оперативен лизинг – Берзата се јавува како закуподавач

Берзата има склучено договор за оперативен лизинг за дел од сопствените деловните простории. Договорот со корисникот на лизинг истекува на 1 март 2009 година и содржи опција за продолжување. Заклучно со датумот на одобрување на овие финансиски извештаи не е потпишан анекс за обновување на наведениот договор.

Идните очекувани побарувања по основ на лизинг се проценува да изнесуваат месечно 156 илјади денари.

Судски спорови

На 31 декември 2008 година, Берзата е вклучена во повеќе тековни спорови во својство на тужител. Износот на потенцијалната неизвесна штета како резултат на спорите иницирани од страна на Берзата против трети лица изнесува 1,060 илјади денари.

Само една тужба е покрената против Берзата и тоа од страна на еден акционер на Берзата. Акционерот (тужител) бара поништување на Одлуката за избор на член на Одборот на директори на Берзата, која е прифатена од страна на Собранието на акционери одржано на 23 април 2008 година. Тужителот проценува дека вредноста на ова побарување изнесува 61 илјади денари. Судскиот спор е во тек. Берзата смета дека овој износ е нематеријален. Притоа, нејзините правни консултанти се убедени дека тужбата успешно ќе се одбрани и дека не е веројатен одлив на средства по тој основ.

27. НАСТАНИ КОИ СЕ СЛУЧИЛЕ ПО ДАТУМОТ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

Тендер за стратешко партнерство

Во тек е расписан тендер, кој што отпочна во 2008 година, за стратешко партнерство со водечки меѓународни и/или регионални берзи. Поради тоа, 16 акционери кои поседуваат 66% од акционерскиот капитал на Берзата склучија договор според кој ќе се нуди мнозински пакет на акции за продажба на стратешки купувач. Заклучно со датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, тендерската процедура е во тек.

28. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажувањето на билансните позиции деноминирани во странска валута е како што следи:

	31 декември 2008	Во денари 31 декември 2007
Евро	61.4123	61.2016